

ALEKSANDRA LUBCZYŃSKA
Institute of Journalism and Information of
Jan Kochanowski University in Kielce
Kielce (Poland)

DIGITISING AND PROVIDING ACCESS TO SPECIAL COLLECTIONS AS A FORM OF CULTURAL HERITAGE POPULARISATION ON THE EXAMPLE OF THE LIBRARY OF JAN KOCHANOWSKI UNIVERSITY

Contemporary academic libraries are primarily modern institutions where new technologies have come to fruition, changing their image, organization of work and range of activities. Having a virtual database and remote access to multiple collections are present in much wider space than before. Academic libraries, on the other hand, are also huge literary resources - not only - of the cultural heritage of the state and nation. Thanks to modern library technologies they have the opportunity to preserve and protect this heritage and to disseminate it through digitization and publication on the Internet. Examples of such activities are projects undertaken and implemented by the University Library of Jan Kochanowski University in Kielce. In recent years, work has begun on securing, developing and digitizing the most valuable collections the Library has in its possession. These include: a collection of nineteenth-century prints of more than 7,000 items, of which over 250 have been digitized; Emil Zegadłowicz's home archive, ie documents related to the life and work of the writer and his family memorabilia. There are very valuable materials that were not developed, and therefore never before have they been made available to researchers.

Also in the plans of the Library is a project of virtual reproduction of collections of the Library of the Benedictine Monastery on the Holy Cross and the creation of the Świętokrzyski Cabinet. In times of its splendor, this library, alongside religious and theological literature, possessed a large number of unique volumes of philosophy, history, law, medicine, astronomy, encyclopedic and linguistic compendia. At present, collections from the Holy Cross are dispersed; the largest number - around 1400 - is located in the University Library in Warsaw. They will be the basis for the monographic elaboration of the book collection of this monastery.

This article will be devoted to the legal aspects of the protection of cultural heritage. The criteria and procedures for awarding and settling funds for science and culture will be discussed; the substantive and formal conditions that must be met by applicants for ministerial co-financing of work in the field of cultural heritage protection and the development of science, and in this context - the programs used by the University Library in Kielce, to fulfill the tasks of protecting and digitizing their most valuable collections. In addition, we will discuss the goals and stages of each project, its results and the importance of the end result for the Library, the region and, more broadly, for Polish culture.

KATARZYNA JANCZULEWICZ
Instytut Bibliotekoznawstwa i Informatyki Naukowej
Uniwersytet Śląski
Katowice (Polska)

GALICJANA JAKO KOLEKCJE W POLSKICH BIBLIOTEKACH CYFROWYCH

W Polsce rozwijanych jest ponad 130 bibliotek cyfrowych: instytucjonalnych i regionalnych, których zbiory podzielone są na kolekcje tematyczne. Punktem wyjścia referatu było sprawdzenie, czy w

zasobach polskich bibliotek cyfrowych zostały wyodrębnione specjalne kolekcje zbierające materiały dotyczące ziem określanych jako Galicjana. Wstępne badanie wskazało 7 bibliotek cyfrowych, w których je wyróżniono:

- Archiwum Muzyki Wiejskiej - Archiwum zostało utworzone w 1980 roku przez Andrzeja Bieńkowskiego, natomiast od 2012 zbiory stanowią depozyt fundacji Muzyka Odnaleziona.
- Biblioteka Cyfrowa KUL – instytucjonalna biblioteka cyfrowa, tworzona przez uczelnię wyższą.
- Biblioteka Cyfrowa Ośrodka KARTA to projekt organizacji non-profit, prezentuje najbardziej wartościowe zbiory archiwalne Ośrodka KARTA.
- Podkarpacka Biblioteka Cyfrowa – regionalna biblioteka cyfrowa zainicjowana przez Bibliotekę Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz Wojewódzką i Miejską Bibliotekę Publiczną. Obecnie w konsorcjum jest 15 instytucji (bibliotek, muzeów, stowarzyszeń).
- Podlaska Biblioteka Cyfrowa - projekt realizowany przez Konsorcjum Bibliotek Naukowych Miasta Białegostoku, od 2007 głównym koordynatorem biblioteki cyfrowej jest Biblioteka Uniwersytecka im. Jerzego Giedroycia w Białymstoku. Zasoby cyfrowe tworzy blisko 20 instytucji
- Sanocka Biblioteka Cyfrowa – regionalna biblioteka cyfrowa. Głównym koordynatorem projektu jest Miejska Biblioteka Publiczna im. Grzegorza z Sanoka w Sanoku. Sanocką Bibliotekę Cyfrową tworzy 5 instytucji.
- Śląska Biblioteka Cyfrowa – regionalna biblioteka cyfrowa powstała w 2006 r. Głównym koordynatorem jest Biblioteka Śląska w Katowicach. Obecnie zasób cyfrowy tworzy 65 instytucji (bibliotek, archiwów, uczelni wyższych, stowarzyszeń).

Ogólne informacje dotyczące bibliotek cyfrowych oraz kolekcji „Galicjana” przedstawia tabela:

Biblioteka cyfrowa	Kolekcja / podkolekcja	Liczba publikacji w kolekcji // wszystkie publikacje	Zawartość kolekcji
Biblioteka Cyfrowa KUL [2011]	Dziedzictwo kulturowe => Regionalia => Kresy Wschodnie	1136 // 30214	Czasopisma Druki
Śląska Biblioteka Cyfrowa [2006]	Kresy Wschodnie	3081 // 264994	Broszury Czasopisma Druki Fotografie, w tym kolekcja „Rodzina Policyjna” Karty pocztowe Księgi adresowe Przewodniki Rękopisy, m.in. Biblioteka

			Teatru Lwowskiego Źródła historyczne 4 starodruki
Sanocka Biblioteka Cyfrowa [2008]	Dziedzictwo kulturowe => Zbiory Lwowskie: ->Centralne Państwowe Archiwum Historyczne Ukrainy, m. Lwów ->Lwowska Biblioteka Naukowa Narodowej Akademii Nauk Ukrainy im. W. Stefanyka	172 // 979	Czasopisma Rękopisy
Podlaska Biblioteka Cyfrowa [2010]	Kresy Wschodnie	8660 // 46089	Artykuły Czasopisma Dokumenty audio/video Dzienniki urzędowe Fotografie Informatory Książki Pocztówki Źródła historyczne 6 starodruków
Podkarpacka Biblioteka Cyfrowa [2008]	Galicjana	1308 // 14308	Broszura Czasopisma Dzienniki urzędowe Książki Maszynopisy Odbitki sprawozdania
Biblioteka Cyfrowa Ośrodka KARTA [2009]	Archiwum Wschodnie <ul style="list-style-type: none"> • Relacje • Wspomnienia • Kolekcje osobiste • Opracowania • Kolekcje tematyczne 	17767 // 49472	Czasopisma Maszynopisy Odbitki
Archiwum Muzyki wiejskiej [2012]	Białoruś Ukraina	498 // 3163	Dokumenty audio Fotografie

Przedmiotem referatu jest sprawdzenie, jakie typy zasobów są udostępniane przez poszczególne biblioteki cyfrowe oraz jak zbiory dotyczące Kresów Wschodnich kształtują się na tle poszczególnych bibliotek cyfrowych.

КАТАЖИНА ЯНЧУЛЕВИЧ

Інститут бібліотекознавства та наукової інформації
Сілезький університет
Катовіце (Польща)

«ГАЛІЦІАНА» – КОЛЕКЦІЇ В ПОЛЬСЬКИХ ЦИФРОВИХ БІБЛІОТЕКАХ

У Польщі існує понад 130 цифрових бібліотек, інституційних і регіональних, чиї фонди поділені на тематичні колекції. Вихідним пунктом статті було дослідити, чи виокремлено в ресурсах цифрових бібліотек матеріали, що стосуються земель Галичини. Попередня перевірка показала, що 7 цифрових бібліотек виокремили ці матеріали:

- Архів сільської музики – створений 1980 року за ініціативи Анджея Беньковського, а з 2012-го – є депозитом фонду «Віднайдена музика».
- Цифрова бібліотека KUL – інституційна електронна бібліотека, над наповнення якої працюють вищі навчальні заклади.
- Цифрова бібліотека центру KARTA – проект неприбуткової організації KARTA, який надає доступ до найцінніших архівних фондів центру KARTA.
- Підкарпатська цифрова бібліотека – регіональна електронна бібліотека, створена за ініціативи Бібліотеки Жешівського університету, а також воєводської та міської публічних бібліотек. Сьогодні консорціум об'єднує 15 установ (бібліотеки, музеї, товариства).
- Підляська цифрова бібліотека – проект консорціуму наукових бібліотек Білостока. З 2007 року головним координатором проекту є бібліотека університету ім. Гедройца в Білостоку. Над створенням ресурсу працює близько 20 установ.
- Сяноцька цифрова бібліотека – регіональна електронна бібліотека. Головний координатор проекту – міська публічна бібліотека ім. Григорія Сяноцького. Електронну бібліотеку наповнюють 5 установ.
- Сілезька цифрова бібліотека – регіональна електронна бібліотека, створена 2006 року. Головний координатор – Сілезька бібліотека в м. Катовіце. Зараз 65 інституцій працюють над наповненням ресурсу (це бібліотеки, архіви, університети, товариства).

Загальну інформацію про колекції «Галіціани» можна знайти в таблиці (дивіться польської версії).

Предмет доповіді – дослідити, які типи ресурсів представлені в окремих цифрових бібліотеках на тему «Східних кресів» і як ці колекції виглядають на фоні інших цифрових бібліотек.

KATARZYNA JANCZULEWICZ

Institute of Library and Information Science
University of Silesia
Katowice (Poland)

GALICJANA AS DIGITAL COLLECTIONS IN POLISH DIGITAL LIBRARIES

A digital library is a special library with a focused collection of digital objects that can include text, visual material, audio material, video material, stored as electronic media formats, along with

means for organizing, storing, and retrieving the files and media contained in the library collection. In general regional Polish digital libraries are divided into collections: Bibliophile collection, Cultural heritage, Educational and Scientific Materials, Miscellanea and Regional. The collections present cultural heritage of the region, national, European and world cultural heritage collected in the region, scientific publications, educational and teaching materials, and other contributed by participating institutions. The article presents Polish collections of digital libraries: «Eastern Borderlands». The preliminary research showed, that 7 digital libraries have identified the collection «Eastern Borderlands».

- Digital Library of Catholic University of Lublin – institutional digital library.
- Digital Library of The KARTA Center - it is a Polish non-governmental public benefit organization, whose aim is documenting and popularizing the recent history of Poland and history of Eastern Europe and strengthening tolerance and democracy.
- Ethnic Music Archive - it established in 1980 by Andrzej Bieńkowski, from 2012 is deposited in the foundation Muzyka Odnaleziona.
- Podkarpacka Digital Library - it is a project initiated by the Library of Rzeszow University and the Public Voivodeship and Municipal Library in Rzeszów. At present the PDL unites 15 members (libraries, public and private higher education units, museums, archives and associations).
- Podlaska Digital Library - it is a project of Consortium of Scientific Libraries of the City of Bialystok. The main coordinator is the Library of University of Bialystok. At present the PDL unites 10 members and 7 partners (libraries, public and private higher education units, museums, archives and associations).
- Sanok Digital Library - the main coordinator is the Public Library in Sanok. The SDL unites 5 members, among others Central National Historical Archives of Ukraine in Lvov and Lvov's Academic Library NAN of W.Stefanyk in Lvov.
- Silesian Digital Library - it is an initiative of the Silesian Library that is carried out since 2006. At present the SDL unites 65 members (libraries, public and private higher education units, museums, archives and associations).

The paper will cover the analysis of the contents of these collections, their scope and place in whole digital library.

ЛИТВИНОВА ЛАРИСА

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
м. Київ (Україна)

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ БІБЛІОТЕК

Електронні бібліотеки – це сучасні складні інформаційні системи, що дозволяють відносно надійно зберігати і ефективно використовувати різноманітні колекції електронних документів (текстові, образотворчі, звукові, відео та ін.), і використовуються кінцевим користувачем в зручному для нього вигляді. Існуючі зараз електронні бібліотеки – це фактично копія документів класичних бібліотек, які підпадають під юрисдикцію авторського права. Тому, дуже важливим є створення правової охорони інтелектуальної власності в системі використання інформаційних ресурсів, тобто збереження авторських прав.

Бібліотека - власник інформаційної системи, технології та засобів їх забезпечення — зобов'язана захищати права авторів відповідно до законодавства України.

Сьогодні жоден правовий акт в Україні не встановлює правовідносин, що виникають в процесі формування та надання в суспільне використання бібліотечних фондів, що містять різні